

چرا رهبری در مورد ریاست جمهوری دخالت نمی کند؟

تحقق حکومت ها، حتی حکومت های اسلامی که مشروعیت آنها از جانب خداست تنها با مشارکت و حضور مردم میسر می شود. امام خمینی (ره) ضمن تصریح بر مشروعیت الهی حاکم، درباره نقش مقبولیت مردمی و نفی دیکتاتوری و زور در حکومت اسلامی می فرمایند: «ما بنای بر این نداریم که یک تحمیلی بر ملتمان بکنیم. اسلام به ما اجازه نداده است که دیکتاتوری بکنیم. ما تابع آراء ملت هستیم. ملت ما هر طور رأی داد، ما هم از آنها تبعیت می کنیم. ما حق نداریم، خدای تعالی به ما حق نداده است که بر ملتمان چیزی را تحمیل کنیم.» [۱]

می توان گفت که مشارکت و حضور مردم، به حاکم اسلامی بسط ید و قدرت می دهد و به عبارتی نقش و مشارکت مردم با رعایت حدود و قیودی که اسلام معین می کند از ارکان تشکیل و قوام حکومت اسلامی است که حاکمان اسلامی و در رأس آنها رهبری نظام نیز باید پیوسته در مشارکت مردم در امور و احترام به آراء آنها (البته در چارچوب اسلام) کوشا باشد. و تا جایی که به اهداف عالی نظام لطمه وارد نمی شود از منتخبین آنها حمایت کرده و پشتیبان آنها باشد. از آنجا که شکل حکومت ما جمهوری است که در قالب اسلام پیاده می شود و مشروعیت آن از سوی خداوند متعال است لذا مشروعیت حاکمان آن نیز از سوی خداوند متعال خواهد بود و مقام رهبری نیز وظیفه پاسداری از اسلامیت نظام را داراست و به عنوان فقیه صاحب ولایت اعطاء کننده مشروعیت به حاکمان جامعه خواهد بود همانطور که حضرت امام خمینی (ره) در تعیین نخست وزیری دولت موقت می فرمایند: «من ایشان را حاکم قرار دادم، یک نفر آدمی هستم که به واسطه ولایتی که از طرف شارع مقدس دارم، ایشان واجب الاتباع است. یک حکومت عادی نیست، یک حکومت شرعی است. مخالفت با این حکومت، مخالفت با شرع است.» [۲] مقام معظم رهبری نیز اولین دخالتی که در ریاست جمهوری دارند تنفیذ حکم ریاست جمهوری [۳] است که در واقع اعطاء کننده مشروعیت به حاکمیت رئیس جمهور می باشد. گذشته از این مقام رهبری علاوه بر این که وظیفه تعیین سیاست های کلان کشور را عهده دار می باشد، [۴] در هر یک از قوای سه گانه به نحوی از دخالت و اعمال حاکمیت برخوردار است که در مورد قوه مجریه نیز قانون اساسی در اصل یکصد و دهم تمهیداتی اندیشیده و مواردی را برشمرده است.

معرفی منابع جهت مطالعه بیشتر:

۱. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، سید محمد هاشمی، ج ۲، چاپ چهارم، ۱۳۷۹.
۲. پرسش ها و پاسخ های استاد مصباح یزدی، ج ۱ و ۲ و ۳.
۳. بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳

پاورقی ها:

[۱]. صحیفه نور، ج ۱۰، ص ۱۸۱.

[۲]. صحیفه نور، ج ۵، ص ۳۱.

[۳]. ر.ک: اصل یکصد و دهم.

[۴]. ر.ک: اصل یکصد و دهم.

مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه‌های علمیه